

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Çiftçilerin Tarımsal Kredi Borçlarının Yeniden Yapılandırılmasına ve İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi” ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğinin yapılmasını arz ederim. 02.07.2026

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Tarım, Orman ve Köyşleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 3-7-2026	Esas No: 2/3766

İBMM KANTON DEĞER KÖRANLIĞI
02 Temmuz 2026
Numara:

İBMM KANTON DEĞER KÖRANLIĞI
02 Temmuz 2026
188 9466

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Tarım sektörü; gıda arz güvenliğinin sağlanması, kırsal kalkınmanın desteklenmesi, istihdamın korunması, sanayiye hammadde temini, ihracat kapasitesinin artırılması ve çevresel sürdürülebilirliğin temin edilmesi bakımından ülkelerin stratejik sektörlerinin başında gelmektedir. Son yıllarda dünyada yaşanan salgınlar, iklim döngüsü, kuraklık, savaşlar ve küresel tedarik zincirlerinde meydana gelen kırılmalar, tarımsal üretimin yalnızca ekonomik bir faaliyet değil, aynı zamanda millî güvenliğin ayrılmaz bir unsuru olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Nitekim gıda güvenliğini sağlayamayan ülkelerin ekonomik ve sosyal istikrarlarını korumalarının giderek zorlaştığı görülmektedir.

Türkiye, sahip olduğu iklim çeşitliliği, geniş tarım alanları ve üretim kapasitesiyle tarım alanında önemli bir potansiyele sahip olmakla birlikte, son yıllarda üreticiler yüksek girdi maliyetleri, finansmana erişimde yaşanan güçlükler, iklim kaynaklı afetler ve artan borç yükü nedeniyle ciddi ekonomik baskılar altında üretim yapmaya çalışmaktadır. Özellikle aile işletmeleri ve küçük ölçekli üreticiler açısından tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilirliği her geçen gün daha da zorlaşmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Tarım-GFE), son iki yılda üretim maliyetlerinde yaşanan artışın boyutunu açıkça ortaya koymaktadır. Gübre, yem, enerji, mazot, zirai ilaç, tohum, sulama ve bakım giderlerinde meydana gelen yüksek oranlı fiyat artışları, çiftçilerin üretim maliyetlerini tarihî seviyelere çıkarmıştır. Buna karşın birçok tarımsal üründe üretici fiyatlarının aynı ölçüde artmaması, üreticilerin gelirlerini azaltmış; tarımsal faaliyetin finansmanı büyük ölçüde kredi kullanımına dayalı hâle gelmiştir. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu verilerine göre tarım sektörüne kullandırılan nakdî kredi hacmi son yıllarda istikrarlı şekilde artarak 2025 yılı sonunda 1 trilyon TL sınırına yaklaşmıştır. Aynı dönemde takipteki tarımsal krediler de artış eğilimini sürdürmüş; özellikle yüksek faiz ortamı nedeniyle birçok üretici kredi taksitlerini zamanında ödeyemez hâle gelmiştir. Tarımsal üreticilerin önemli bir bölümü mevcut kredi borçlarını kapatılabilmek amacıyla yeni kredi kullanmak zorunda kalmakta, bu durum ise üreticileri giderek derinleşen bir borç sarmalına sürüklemektedir.

Diğer taraftan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından uygulanan sıkı para politikaları sonucunda kredi maliyetlerinde yaşanan artış, tarımsal üretim üzerinde ilave bir finansman yükü oluşturmuştur. Üreticiler yalnızca üretim maliyetlerindeki artışla değil, aynı zamanda kredi faizlerindeki yükseliş nedeniyle finansman giderlerinin ağırlaşmasıyla da karşı karşıya kalmıştır. Tarımsal üretimin doğası gereği gelirlerin hasat döneminde elde edilmesi,

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

buna karşılık kredi taksitlerinin yıl boyunca devam etmesi, özellikle küçük aile işletmelerinin ödeme güçlüğüne artırmaktadır.

Bunun yanında son yıllarda iklim döngüsünün tarımsal üretim üzerindeki olumsuz etkileri daha görünür hâle gelmiştir. Kuraklık, zirai don, dolu, sel ve aşırı sıcaklık gibi doğal afetler birçok bölgede önemli ürün kayıplarına neden olmuştur. Özellikle 2025 ve 2026 yıllarında meydana gelen geniş çaplı zirai don olayları, başta kayısı, kiraz, elma, fındık, üzüm ve diğer meyve üretim alanları olmak üzere birçok ilde üreticilerin ciddi gelir kaybına uğramasına yol açmıştır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yapılan hasar tespit çalışmaları, çok sayıda ilde meyvecilik üretiminin önemli ölçüde zarar gördüğünü ortaya koymuştur. Ürünü kaybeden üreticinin aynı zamanda kredi borçlarını ve faizlerini zamanında ödemeye devam etmesinin beklenmesi ekonomik gerçeklerle bağdaşmamaktadır.

Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği bakımından en büyük risklerden biri, borç yükü altında ezilen üreticilerin üretimden çekilmeye başlamasıdır. Son yıllarda özellikle genç nüfusun tarımdan uzaklaşması, kırsal nüfusun yaşlanması ve küçük aile işletmelerinin faaliyetlerini sonlandırması, ülkemizin gıda arz güvenliği açısından uzun vadeli riskler doğurmaktadır. Üretimin azalması yalnızca çiftçiyi değil, tüketiciyi de doğrudan etkilemekte; arz daralması nedeniyle gıda fiyatlarında dalgalanmalar yaşanmakta ve enflasyon üzerindeki baskılar artmaktadır. Gıda ihtiyacının ithalat yöntemiyle döviz üzerinden giderilmeye çalışması dışa bağımlılığı artırırken, hazineye ilave mali yük bindirmektedir.

Anayasa'nın 44 üncü maddesinde Devlete toprağın verimli işletilmesini koruma ve geliştirme görevi verilmiş, 45 inci maddesinde tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasının önlenmesi ve tarımsal üretimin desteklenmesi Devletin görevleri arasında sayılmıştır. Ayrıca Anayasa'nın 166 ncı maddesi uyarınca ekonomik ve sosyal hayatın planlı kalkınma ilkeleri doğrultusunda düzenlenmesi Devletin temel görevleri arasında yer almaktadır. Bunun yanında Anayasa'nın 2 nci maddesinde yer alan sosyal hukuk devleti ilkesi, ekonomik hayatın olağanüstü şartlardan olumsuz etkilenen kesimlerinin korunmasını ve kamu yararı doğrultusunda gerekli tedbirlerin alınmasını Devlet açısından bir yükümlülük hâline getirmektedir. Mevcut uygulamada üreticilerin kredi borçları nedeniyle traktörleri, tarım makineleri, sulama sistemleri, hayvancılık ekipmanları ve diğer üretim araçları hakkında haciz işlemleri uygulanabilmektedir. Oysa bu araçların haczedilmesi, borcun tahsilini kolaylaştırmaktan ziyade üretimin tamamen durmasına neden olmakta; üretim araçlarını kaybeden çiftçinin yeniden gelir elde ederek borcunu ödeyebilmesi fiilen imkânsız hâle gelmektedir. Bu durum hem borçlu hem de alacaklı bakımından ekonomik açıdan sürdürülebilir değildir. Üretim araçlarının korunması, borcun ödenmesini engelleyen değil, tam tersine üretimin devamını sağlayarak borcun tahsilini kolaylaştıran bir mekanizma niteliğindedir.

Bu Kanun Teklifi ile kamu bankaları, Tarım Kredi Kooperatifleri ve diğer kamu finans kuruluşlarına olan tarımsal kredi borçlarının üreticilerin ödeme gücü dikkate alınarak yeniden

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

yapılandırılması; gecikme faizi, temerrüt faizi ve diğer fer'î alacakların kaldırılması; borçların uzun vadeye yayılarak taksitlendirilmesi; yapılandırma süresince icra takipleri ile haciz ve satış işlemlerinin durdurulması; doğal afetlerden etkilenen üreticilere ilave ödeme kolaylığı sağlanması; yalnızca Çiftçi Kayıt Sistemine veya Tarım ve Orman Bakanlığınca tutulan resmî üretici kayıt sistemlerine kayıtlı gerçek üreticilerin düzenlemeden yararlanmasının temin edilmesi; yapılandırma hükümlerine uygun hareket eden üreticilerin kredi sicillerinin korunması; üretimin devamı için zorunlu olan tarım arazileri ile modern tarımsal makine ve ekipmanların haczedilemeyecek mallar kapsamına alınması ve yeniden yapılandırma nedeniyle kamu finans kuruluşlarının oluşabilecek münferit gelir kayıplarının Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden karşılanması amaçlanmaktadır.

Teklifte ayrıca, yeniden yapılandırmadan yararlanan üreticilerin tarımsal faaliyetlerini sürdürmeleri esas alınarak kamu kaynaklarının aktif üretim yapan çiftçilere yönlendirilmesi hedeflenmektedir. Böylece düzenleme yalnızca geçmiş dönem borçlarının ertelenmesini amaçlayan geçici bir mali tedbir olmanın ötesine geçmekte; üretimin devamlılığını esas alan, kırsal kalkınmayı destekleyen ve gıda arz güvenliğini güçlendiren yapısal bir politika aracına dönüşmektedir.

Sonuç olarak, Kanun Teklifi ile üreticilerin finansal açıdan yeniden üretim yapabilir hâle gelmeleri, tarımsal faaliyetlerin kesintisiz sürdürülmesi, kırsal ekonominin güçlendirilmesi, tarımsal üretimde sürekliliğin sağlanması, gıda arz güvenliğinin korunması ve kamu yararı doğrultusunda tarım sektörünün sürdürülebilirliğinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Teklif, Anayasa'nın sosyal devlet ilkesi ile Devlete yüklediği tarımı destekleme görevlerinin doğal bir sonucu olup, ülkemizin stratejik üretim kapasitesinin korunmasına yönelik önemli bir düzenleme niteliği taşımaktadır.

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle; kamu bankaları, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Kredi Finansman A.Ş. ve tarımsal üretimin finansmanı amacıyla kredi kullandıran diğer kamu finans kuruluşlarına tarımsal kredi borcu bulunan üreticilerin borçlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Son yıllarda tarımsal üretimde kullanılan gübre, mazot, yem, tohum, zirai ilaç, enerji ve sulama başta olmak üzere temel üretim girdilerinde meydana gelen yüksek maliyet artışları ile finansman giderlerindeki yükseliş, üreticilerin kredi borçlarını zamanında ödeyebilmelerini önemli ölçüde güçleştirmiştir. Bunun yanında kuraklık, zirai don, dolu, sel ve benzeri doğal afetler nedeniyle birçok bölgede yaşanan ürün kayıpları, üreticilerin gelirlerinde ciddi azalmaya neden olmuş; özellikle küçük ve orta ölçekli aile işletmelerinin ödeme kabiliyetini önemli ölçüde zayıflatmıştır. Bu nedenle üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi amacıyla tarımsal kredi borçlarının üreticilerin ödeme gücüne uygun şekilde yeniden yapılandırılması zorunlu hâle gelmiştir.

Maddede, düzenlemeden yalnızca Çiftçi Kayıt Sistemine veya Tarım ve Orman Bakanlığınca tutulan diğer resmî üretici kayıt sistemlerine kayıtlı üreticilerin yararlanabilmesi öngörülerek kamu kaynaklarının fiilen tarımsal üretim yapan gerçek üreticilere yönlendirilmesi amaçlanmaktadır. Böylece uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi ve kamu desteğinin amacı dışında kullanılmasının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

Maddeyle ayrıca, yeniden yapılandırılan borçlara ilişkin gecikme faizi, gecikme zammı, temerrüt faizi ve diğer fer'î alacakların kaldırılması, kalan borcun üreticilerin gelir yapısına uygun uzun vadeli taksitler hâlinde ödenebilmesine imkân sağlanmaktadır. Bu düzenlemeyle üreticilerin yalnızca faiz yükü altında borçlarını çevirmeye çalışmaları yerine, anapara borçlarını ödeyerek ekonomik faaliyetlerini sürdürebilmeleri amaçlanmaktadır. Diğer taraftan, doğal afetler nedeniyle ürün kaybına uğradığı ilgili idarelerce tespit edilen üreticilere ilk taksit ödemesi bakımından ilave süre tanınarak, gelir elde edemeyen üreticilerin yeniden üretime başlayabilmeleri için gerekli mali kolaylığın sağlanması öngörülmektedir. Böylece iklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki olumsuz etkilerinin üreticiler bakımından hafifletilmesi amaçlanmaktadır.

Maddeyle ayrıca, yeniden yapılandırmadan yararlanmak üzere başvuruda bulunan üreticiler hakkında yürütülen icra takiplerinin durdurulması, yeni icra takiplerinin başlatılmaması ve haciz ile satış işlemlerinin yapılandırma süresince askıya alınması hüküm altına alınmaktadır. Bu düzenleme ile üreticilerin üretim araçlarını kaybetmeden faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve borçlarını yapılandırma hükümlerine uygun şekilde ödeyebilmeleri için gerekli hukuki güvence sağlanmaktadır. Öte yandan, yapılandırma hükümlerine uygun şekilde ödeme yükümlülüklerini yerine getiren üreticiler hakkında olumsuz kredi sicili

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

oluşturulmaması ve mevcut olumsuz kayıtların yapılandırmanın tamamlanmasının ardından düzeltilmesi öngörülmektedir. Bu suretle üreticilerin gelecekte finansmana erişim imkânlarının korunması ve yeniden kredi kullanabilme kabiliyetlerinin devam ettirilmesi amaçlanmaktadır.

Son olarak, maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmesi öngörülerek uygulamada birlik ve öngörülebilirliğin sağlanması hedeflenmektedir.

MADDE 2- Bu madde ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nda değişiklik yapılarak, çiftçilerin üretimlerini sürdürebilmeleri için zorunlu olan temel üretim araçlarının haciz kapsamı dışında tutulması hedeflenmektedir. Tarımsal faaliyetler; toprak, hayvan, traktör, tarım aletleri ve nakil vasıtaları olmadan yapılamaz. Bu araç ve gereçlerin haczedilmesi, çiftçinin üretim kabiliyetini ortadan kaldırır ve tarımsal üretimin tamamen durmasına yol açar. Yapılan değişiklik ile;

- Çiftçilerin üretim için zorunlu olan arazileri, çift hayvanları, nakil araçları ve tarım aletleri,
- Meyve, sebze, bağ ve bahçe üreticilerinin zorunlu üretim araçları,
- Hayvan yetiştiricilerinin kendisi ve ailesinin geçimi için gerekli olan miktarda hayvanı ile bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları, haczedilemeyecek mallar kapsamına alınmaktadır.

Bu düzenleme, çiftçimizin üretim gücünü koruyacak, tarımsal faaliyetin kesintisiz sürdürülmesini güvence altına alacak ve ülkemizin gıda arz güvenliğini güçlendirecektir.

MADDE 3- Maddeyle, bu Kanun kapsamında yeniden yapılandırılan tarımsal krediler nedeniyle kamu bankaları ve diğer kamu finans kuruluşlarının uğrayabilecekleri gelir kayıplarının Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden karşılanması öngörülmektedir.

Tarımsal kredi borçlarının yeniden yapılandırılması, üreticilerin ekonomik faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve tarımsal üretimin kesintiye uğramaması bakımından kamu yararı taşıyan bir tedbirdir. Bununla birlikte, yapılandırma nedeniyle kamu finans kuruluşlarının bilanço yapılarının olumsuz etkilenmemesi ve tarımsal kredi kullandırma kapasitelerinin korunması da önem arz etmektedir.

Bu nedenle yapılandırmanın mali yükünün kamu finans kuruluşları üzerinde bırakılmaması, kamu maliyesi içerisinde öngörülebilir bir mekanizma oluşturulması ve uygulamada tereddüt yaşanmaması amacıyla münferit gelir kayıplarının Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden karşılanması hüküm altına alınmaktadır.

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

MADDE 4- Maddeyle, bu Kanun kapsamında yeniden yapılandırma hükümlerinden yararlanan üreticilerin tarımsal üretim faaliyetlerini sürdürmelerinin esas olduğu hüküm altına alınmaktadır.

Kanunun temel amacı yalnızca mevcut borçların tahsilini kolaylaştırmak değil, aynı zamanda üreticilerin ekonomik faaliyetlerini devam ettirebilmelerini sağlayarak tarımsal üretimde sürekliliği temin etmektir. Yapılandırmanın, üretimden çekilmeyi teşvik eden bir uygulamaya dönüşmemesi; kamu desteğinin aktif üretim yapan çiftçilere yöneltilmesi ve kamu kaynaklarının etkin kullanılmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu düzenleme ile yeniden yapılandırma uygulamasının tarımsal üretimin sürdürülebilirliği, kırsal kalkınma ve gıda arz güvenliği hedefleri doğrultusunda uygulanmasına yönelik temel ilke açıkça ortaya konulmaktadır.

MADDE 5- Bu maddenin amacı, kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte düzenlemenin ivedilikle uygulanmasını sağlamaktır. Çiftçilerin borç yükünden bir an önce kurtulması, hukuki baskıdan uzak şekilde üretime odaklanabilmesi ve yeni üretim sezonuna daha güçlü girebilmesi için, kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girmesi öngörülmektedir. Bu sayede düzenlemenin sahada etkisi hemen görülecek, çiftçilerimiz rahat bir nefes alacaktır.

MADDE 6- Kanunun yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına verilmiştir.

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

ÇİFTÇİLERİN TARIMSAL KREDİ BORÇLARININ YENİDEN YAPILANDIRILMASINA VE İCRA VE İFLAS KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) Kamu bankaları, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Kredi Finansman A.Ş. ve tarımsal üretimin finansmanı amacıyla kredi kullandıran diğer kamu finans kuruluşlarına tarımsal kredi borcu olan çiftçiler, bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar borçlu buldukları kurumlara müracaat ederek borçlarını yapılandırma talebinde bulunabilirler.

(2) Yapılandırmada gecikme faizi, gecikme zammı ve temerrüt faizlerinin tamamı silinir. Akdi faiz tahsil edilmez. Kalan anapara altmış aya kadar eşit taksitlerle ödenebilir. İlk taksit başvuru tarihinden itibaren 2 ay sonra ödenir.

(3) Yapılandırma hükümlerine uygun ödeme yapan üreticiler hakkında kredi siciline olumsuz kayıt oluşturulamaz; mevcut olumsuz kayıtlar yapılandırmanın tamamlanmasıyla birlikte silinir.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce meydana gelen kuraklık, don, dolu, sel, yangın ve benzeri doğal afetler nedeniyle ürün kaybına uğradığı Tarım ve Orman Bakanlığınca tespit edilen üreticilerin ilk taksit ödeme tarihi ayrıca bir yıl ertelenebilir.

(5) Yapılandırılan kredilerle ilgili mevzuat gereği uygulanması gereken faizler ile diğer ferflerinin tamamının tahsilinden vazgeçilir. Borç tutarının bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi koşuluyla borç tasfiye edilir.

(6) Bu Kanunun yayımlandığı tarihten önce dava konusu edilmiş ve/veya icra takibi başlatılmış alacaklar için borçlunun bu madde hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde asıl borçlular ve kefiller hakkında sürdürülen davalar sonlandırılır, icra ve takip işlemleri durdurulur.

(7) Yapılandırma süresince borçlu hakkında yeni icra takibi başlatılamaz; başlamış takiplerde haciz ve satış işlemleri durdurulur.

(8) Bu Kanuna göre ödenecek taksitlerin ödeme süresinin son gününün resmî tatile rastlaması hâlinde süre, tatili izleyen ilk iş günü mesai sonunda biter.

(9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak düzenlemelerle belirlenir.

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

MADDE 2- 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) ve (7) numaralı bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “, (4), (7)” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“ 4. Borçlu çiftçi ise tarımsal faaliyetlerini sürdürebilmeleri için zaruri olan; traktörler, biçerdöverler, ekim-dikim makineleri, sulama sistemleri, süt sağım üniteleri ve üretimin devamı için zorunlu diğer tarımsal makineler; değilse, sanat ve mesleki için lüzumlu olan alet ve edevat ve kitapları ve arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük nakliye erbabının geçimlerini temin eden nakil vasıtaları,”

“7. Borçlu bağ, bahçe veya meyve veya sebze yetiştiricisi ise bu faaliyetlerini sürdürebilmeleri için zaruri olan bağ bahçe ve bu sanat için lüzumlu bulunan her türlü alet ve edevat ile nakil vasıtaları,

Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisi ve ailesinin maişetleri için zaruri olan miktarı ve bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları,”

MADDE 3- (1) Yapılandırılan krediler nedeniyle kamu bankalarının uğrayacağı gelir kayıpları Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

MADDE 4- (1) Yapılandırmadan yararlanan üreticilerin üretim faaliyetlerine devam etmeleri esastır.

MADDE 5- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.